

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Ne religiosi q[ui]cu[m]q[ue] questu[m] publicu[m] faciant vel male quesita
incerta alias q[uo]que ad fabrica[m] ecclesie Colon[iensis] ordinent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

publice nunciari et ipsos ad ecclesiastica sacramenta vllatenus nō admitti. donec a nobis seu ipso caplo vice nra meruerint absolutiois beneficium obtinere. Volumus etiā et in virtute sancte obedientie necnō sub pena excommunicatiois vniuersis plebanis et eorū vices gerentibus mādātes. quatenus in his litteris nris cōtenta qualibz die dñica añ quoclibz festū pncipale pcedēte et alijs diebus festiuis quibus magis tā pro infortatione subiectoz suoz q̄ pro vtilitate ipsius fabrice viderint expedire in missis solēnijs et in p̄dicacionibus siue post immediate. plene et plane ac districte pponāt et exponāt. Ita q̄ in hoc sufficienter informentur. ac etiā in cōfessionibus eadē confitentibus exponant ne ex ipozum ignorātia p ea que eis p salute animarum suarum nō expeditūt sed ducant. Ita in pmissis vos vigilantes et sollicitos exhibentes q̄ ex hoc retributionē cōsequamini eternam. n̄ famē euadatis indignationē. imo et vos sup eo habeamus merito cōmendatos. Datum Anno domini. Millesimo trecentesimo. quinquagesimo. quarto. Crastina dominice Inuocauit.

De eodem cum inhibitione cōtra religiosos.

Wilhelmus. etc. Precipim⁹ q̄ vota seu quecūq̄ peregrinationes si debeāt pmutari. vel redimī q̄ hec sūt de cōsilio sacerdotū prochiāliū ecclesiarū. ex causis iustis et redemptiois eorūde siue in pecunia. siue in reb⁹ alijs fiant. et illicite acquisita nisi sciant quibus ex debito sint reddēda ad vsus fabrice ecclesie nostre Coloniē deputam⁹ et concedimus p p̄ces. Confessiones vero et cōmissiones sup his recipiendis a p̄decessoribus nostris factas. quibuscūq̄ religiosi et alijs p̄cibus reuocamus

Inhibentes vobis et cullibz vestrū in virtute sancte obedientie et sub excoicationis pena ne quis alius cuiuscūq̄ cōditionis status dignitatis aut ordinis existat. h̄mōi votoz redemptiones et cōmutationes facere aut in aliū vsū cōuertere p̄sumat vel conuerti p̄cipiat q̄ fabrice nre p̄dicte. qui at h̄mōi redemptioes ac illicite ad vsū alium cōuertit vel conuertāt. conuerti preceperit seu preceperint. illum vel illos que vel quos sex dierum monitōe p̄missa excoicamus in his scriptis. Precipim⁹ etiā sub eadē pena p singulos et vniuersos plebanos et rectores ecclesiarū nre ciuitatis et diocef Coloniē nominatum quorum nomina sciri poterunt. et alios in genere excommunicatum et excommunicatos singulis mensibus quādo requisiti fuerint publice nunciari. Si vero religiosi vel alij quicūq̄ se dicāt habere auctoritatem a sede apostolica recipiendi illicite faciendi cōmutationes et redemptiones votoz h̄mōi. volum⁹ q̄ ipsi auctoritatē et p̄uilegia si qua sup hoc sint i p̄is cōcessa decano et capitulo nostro Coloniē infra. quidē nā post publicationē p̄ntiuz l̄rarū exhibeāt et ostendāt. Precipimus vniuersis et singulis plebanis p̄dicis sub pena predicta. vt prochiānis suis intiment et publicene quattuor diebus dominicis p circulum anni cuiuslibz vel pluries p̄t corū discretionē videbitur expedire. Datum Anno dñi. M. ccc. liiij. in crastino Palmaz.

Ne religiosi quicūq̄ questū publicū faciāt vel male questū incerta alias q̄ ad fabricā ecclesie Coloniē ordinent.

Wilhelmus. etc. si de statu cunctaz ecclesiarū nre ciuitatis et diocef prospere dirigendo. cura pastoralis officij nos sollicitet et fatiget p exaltationē nri et promotionē maioris ecclesie Coloniē nre sp̄ose cui sp̄iali p̄iugio

copulamur. affectionis sollicitamur in/ stantia portionis. Rationi quoque congru- fore reputamus quod ad hoc nostra iure diri- gatur intentio et diligentem operam ac ope- lam diligentiam adhibeamus per quod ipsa ecc- lesia eiusque solennis fabrica seu structu- ra non solum ab iminentibus preseruetur peri- culis. sed coopante altissimo continuo recipiat incrementum. dudum siquidem a no- stris bone memorie predecessoribus Cos- loth ecclesie archiepiscopi. et a nobis videlicet fa- brice per multa privilegia libertates et in- dulgentias varias ex affectione pater- na est percipsum et indultum quod penitentia- rii nostri pro tempore existentes. cuiuscumque or- dinis aut conditionis existerent dictarum fabricam verbaliter et realiter promoverent vagas et incertas restitutiones. male ab- lata subtrahenda. vel inuenta bona et alias illicite acquisita. obventiones et que pro- venirent ex commutationibus votorum tradi facerent ad usum predictae fabricae. nec deberent per quemlibet alibi assignari. non nulli tamen religiosi qui circa huiusmodi officium penitentiarie versant. sicut veridica re- latione deducimus. provisiones huiusmodi sub quadam incurialitatis imagine infringente molestantur et malorum operum instigato- re favore qui huiusmodi bona et obventiones suis monasteriis applicari procurant. ple- rique religiosi non sine multa temeritatis audacia questum publicum faciunt. mo- nasteriis suis et alibi indulgentias po- pulo motu proprio et de facto concedendo sine exhibitione aliquarum litterarum a sede apostolica nostris predecessoribus aut a nobis obtentorum ut simplices decipi- ant et pecunias subtili et fallaci pot- ingento extorqueant ab eisdem. Ad nul- li etiam fratres de ordine mendicantium quibus sine iuris dispositione a nobis petita licentia et concessa. audiendi con- fessiones eis confiteri volentibus falsam suam in messem alienam mittentes super votis dispellant. et suis terminis non contenti. a talibus episcopalis nobis

et nostris penitentiariis reservatis absolu- unt. Et si tamen ipsi fratres ubertorem auctori- tatem non habeant in absolviendo quod pro- chialium ecclesiarum rectores. et quod princi- palium est exemplo. multi de ipsis fratribus sine aliquo licentia a nobis petita vel ob- tenta. de confessionibus populi se intromittant in preiudicium rectorum predictorum penas varias et sententias contra tal- les et premissorum quorumlibet transgresso- res a iure prolatas damnabiliter in- currendo. Nos abusus huiusmodi per quos censura vilescit ecclesiastica. clarum ecclesie auctoritas deducit in con- temptum et fabricae predictae structura damna dispendia notorie patitur et ar- cturas omnimode aboleri. volentes pro- fertim cum huiusmodi procedat in gra- nem dei offensam nostre pontificali au- gnitatis preiudicium plurimorum sancti- dalum et deceptionem multiplicem au- marum. Inhibemus et interdiciamus vi- niversis et singulis confessoribus et que- storibus cuiuscumque ordinis aut religio- nis status aut conditionis existant. ac alijs ipsisque districte precipiendo mandamus. quatenus ex nunc in antea de talibus abusio- nibus et corruptelis prorsus abstineant amplius huiusmodi pecunias res et bona que dicuntur. vage restitutiones non exigant extorqueant vel acquirant et recipiant et christifidelium vota commutare de cetero non presumant. Nec confessores religiosi predicti. exceptis nostris penitentiariis. preter ab- solvendi et dispensandi in casibus episcopalis a nobis habentibus absolutionem alicui et dispensationem a modo non impendant non ostensis per eos primo nostris litteris desuper nostro sigillo sigillatis. et in vestris ecc- lesiis super hoc publicat. Alioquin ipsos questores eorum quolibet non exemptos et non privilegiatos quos nos. sex. vice moni- one canonica premissa quorum ipsis et com- munitatibus duos primo. et per secundo et reliquos tertio et peremptorio. termino assignamus in his scriptis excoicationis suas pro-

malgamus. Insuper religiosos viros priores, guardianos, platos et superiores fratrum quorumlibet ordinum medicamentum predictorum requirimus sub penis infrascriptis quatenus omnes et singulos suos subditos moueant efficaciter et inducant, ac sub interminatione maledictionis eterne eisdem inhibeat, ne in sermonibus suis ecclesiarum platis detrahant aut retrahant laicos ab ecclesiarum suarum frequentia vel accessu seu indulgentias pronuntiant in discretas et confectibus testamentorum interest, aut in suis confessionibus et restitutionibus dictorum male ablatorum ecclesiarum et videlicet fabricarum debitis non retrahant testatores aut ipsos etiam profiteres, nec legata vel debita aut male acquisita ablata incerta, sibi aut alijs sui ordinis fratribus vel conventibus in dicitate fabricarum aut aliorum iudicium fieri seu erogari procurant eos qui premissa vel aliquid de premissis attentare presumpserint, penis illis que secundum eorum regulam vel statuta pro gravibus culpis eis commiserunt imponi subiaceant et a iure subiecti denuncientur super quibus absque manifesta neccitate cum eis non audeant dispensare. Et si priores guardiani et plati ordinum predictorum de his que occasione premissorum excessuum ad eos quoquo modo prouenerint dicitate fabricarum ecclesiarum aut personis ecclesiasticis damnificationis seu lesis satisfactionem plenariam non exhibuerint infra mensem postquam per vos super his fuerit requisiti suspensum suam iactudum per tales a iure promulgatas usque ad satisfactionem debitam eorum de clarum et denunciamur incurrisse, et vos etiam ipsos sic suspensos in vniuersis ecclesijs publice nunciatis et nihilominus vniuersis et singulis vniuersis prochanis vniuersisque sexus hominum diebus dominicis et festiuis latius exponatis et ipsis vice et auctoritate nostra publice inhibendo interdicitis, quibus et nos presentibus interdiciamus, ne ipsi de cetero vel eorum aliqui dicitate confessionibus religiosi vel questoribus alijs hominum pecuniarum rerum et bonorum subtractorum inuen-

torum aut alias illicite acquisitionis sumas que vage dicunt restitutiones in confessionibus vel extra subtiliter extorquentibus aliquo modo dent tradant vel assignent in iudicium fabricarum supradictarum, nec votorum commutationes ab ipsis recipiant vel pro votorum commutatione ipsis aliquid dent tradant vel assignent, vel alijs ad tradendum dandum vel assignandum eis aliquid pro hominum vagis restitutionibus aut votorum commutatione prestatum consilium auxilium vel fauorem et ne ad eorum questum publicum aliquis ipsis elemosinas offerat vel assignent, nec a religiosi confessionibus terminarijs, et alijs predictis nisi a penitentiarijs prelati a nobis in episcopibus casibus absoluedi et dispensandi duntaxat habentibus absolutio nem et dispensationem recipiant nisi prius ostensa vobis et vniuersis cuiuslibet desuper literis nostro sigillo sigillatis a nobis obtentis et per vniuersas ecclesias et capellas publicatis. Alioquin omnes et singulos vniuersique sexus viros et cuiuslibet vniuersis prochanos inhibitioni et interdico nostro hominum non parentes, sed contrarium facientes, quos et nos canonica monitione premissa, id est dicitate quorum ipsis et cuiuslibet eorum tres pro primo tres pro secundo et reliquos tres pro tertio et peremptorio termino assignamus in his scriptis in nomine domini excoicamus, et quorum inobedientiam nota scueritis excoicatos notatim publice nunciatis. Datum anno domini M. ccc. lvi. in crastino die iuce Inuocatur.

Contra exercetes contractus hantgelt.

In synodali congregatione sancta vniuersa clericis. Incipiendo mandamus vt publice et in confessionibus denunciaretur per quos dicunt hantgelt, fore usurarios et non posse exerceri sine piculo salutis eterne et illos qui non formidant manifeste exercere, et tales per quos manifeste exercetes usurarios fore, nec admittant tales ad altaris communionem, nec recipiant sepulturam christianam, nec eorum oblationes recipiant, et si quis accipit aut christiane sepulture tras